

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГУТІЙ А., ЛАЛАК Н. В. До проблеми формування у здобувачів початкової освіти ключових та предметних компетентностей	61
ДЕКЕТ Д. М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Екскурсія як одна з форм краєзнавчої роботи з учнями початкової школи	63
ДОБОШ О. М., ГОЛИК М.М. Самоосвітня компетентність як педагогічна проблема .	65
ДОБОШ О. М., ДРАБИК У.В. Понятійний і сутнісний зміст контролю й аналізу як функцій управління закладом освіти	67
ДОБОШ О. М. Організація партнерства сім'ї та закладу дошкільної освіти в сучасних умовах	69
ДОБОШ О. М., РУСИН В.І. Наставництво як один із шляхів оптимізації процесу професійної адаптації молодих вихователів ЗДО	72
ДОБОШ О. М., СЕКЕРЕШ Е.В. Професійна компетентність магістрів з дошкільної освіти: аналіз поняття	74
ДОБОШ О. М., СТЕЦЬ А.М. Моніторинг власної професійної діяльності фахівців дошкільної освіти як наукова проблема	76
ДОКТОР К. О., ГРАБ М. В., ПАВЛИК М. А. До проблеми формування математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів	78
ДОЧИНЕЦЬ Г.Д., ЧЕКАН О.І. Особливості розвитку емоційної сфери дітей старшого дошкільного віку	80
ДУБОВИЧ М.А., ЧЕКАН О.І. Сенсорний розвиток дошкільників із порушеннями мовлення	83
ДЬОРДЬ К. М., ПИНЗЕНИК О. М. Сутність та структура управлінської культури керівника закладу дошкільної освіти	85
ЖУКОВ І. С., КУШНІР І.І. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності у вітчизняних організаціях на основі зарубіжного досвіду	87
КАЛІЙ І. Я. Інклюзивна освіта як сучасний соціально-педагогічний феномен.....	89
КАРЕЛШКОВА Я.С., ФЕНЧАК Л.М. Педагогічна освіта XXI століття: тенденції та перспективи	91
КАРТАШОВА Л.А., ГУШТАН Т.М. Професійний розвиток учителів початкової школи у системі методичної роботи як управлінська проблема	92
КАС'ЯНЕНКО О.М., МОНДИК Т.М. Раннє виявлення і основні напрями профілактики мовленнєвих порушень в перші роки життя дитини	94
КАС'ЯНЕНКО О.М., ПІЧКАР А.В. Сутність та особливості становлення професійної культури майбутнього вихователя	96
КВАК О.О., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. Технологія розвитку критичного мислення на уроках в початковій школі	98
КИРЛИК Д. І., МАЙБОРОДА І. Е. Українська народна іграшка як засіб розвитку та національного виховання молодших школярів	100
КОБАЛЬ В.І., ВОВЧОК М.В. Шляхи вдосконалення управління закладом освіти у контексті гендерної політики	102
КОБАЛЬ В.І., КЛІМОВА В.Є. Шляхи соціального становлення особистості молодшого школяра у навчальній діяльності	105
КОБАЛЬ В.І., МИСКО М.І. Стиль взаємодії керівника та підлеглих у закладах освіти: постановка проблеми	107
КОБАЛЬ В.І., ОПРИШ Б.М. Управління розвитком психолого-педагогічної компетентності класного керівника	109
КОБАЛЬ В.І., ТОВТ В.В. Особливості індивідуальної роботи з учнями початкової школи з девіантною поведінкою	111
КОЗЬМА А.А., ТОМАШЕВСЬКА М.О. Теоретичні основи виховання гуманної поведінки у дітей дошкільного віку	113

Література

1. Аксьонова О. Г. Особливості сенсорного розвитку у дітей з тяжким порушенням мовлення / О. Г. Аксьонова // Корекційна педагогіка і психологія. – 2015. – №6. – 140 с.
2. Волкова Л. С. Логопедія / Л. С. Волкова. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998. – 680 с.
3. Воронова А. П. Нарушение зрительного гнозиса у дошкольников с речевой патологией / А. П. Воронова // Дефектология. – 1993. – №1. – С. 23-25.
4. Кривоніс М. Л. Сенсорний розвиток : з досвіду роботи / М. Л. Кривоніс, О.Л. Дроботій. – Х. : Видавництво «Ранок», 2012. – 256 с.
5. Метиева Л. А. Развитие сенсорной сферы детей / Л.А. Метиева, Э.С. Удалова. – М. : Просвещение, 2009. – 42 с.
6. Рибцун Ю. В. Изучение восприятия зрительной и слуховой модальностей у детей 3-4 лет с ОНР / Ю. В. Рибцун // Логопед. – 2011. – №7. – С. 6-16.
7. Рибцун Ю. В. Шляхи формування сенсорно-перцептивної сфери у дітей із вадами мовленнєвого розвитку / Ю. В. Рибцун // Логопед. – 2015. – №11. – С. 4-9.

УДК [37.091.113:005.5:316.7]:373.2(043.2)

ДЬОРДЬ К. М., ПИНЗЕНИК О. М.,
Мукачівський державний університет

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Поняття управлінської культури тісно пов'язане з поняттям культури. Слово «культура» походить від латинського *colo*, *-ere*, що означає «культивувати». Давньоримський оратор Цицерон увів поняття *cultura animi* – «оброблення душі», застосувавши сільськогосподарську метафору до розвитку душі як філософської категорії. Він бачив у культурі спосіб подолання різних проявів варварства й інструмент для перетворення людини в повноцінного громадянина.

У контексті управлінських аспектів культура постає як сукупність цінностей, знань, умінь і норм поведінки керівників організацій, представників органів державної, регіональної та муніципальної влади. Відповідно до цієї логіки, управлінська культура являє собою сукупність цінностей, знань, умінь, відносин і норм поведінки, які використовуються в процесі управління соціальними системами і організаціями.

Одне з визначень управлінської культури інтерпретує її як елемент культури взагалі, і як елемент «культури, пов'язаної зі свідомою діяльністю громадських інститутів і окремих індивідів, спрямованої на регулювання стихійних і усвідомлених, об'єктивних і суб'єктивних начал, доцільне впорядкування суспільних відносин» [1].

Виходячи з цього, під управлінською культурою розуміють ступінь відповідності управлінських дій поточним і довгостроковим завданням розвитку суспільства. Залежно від того, наскільки діяльність керівника відповідає вимогам суспільства, нормам моралі і моральності, встановленим в

суспільстві нормам, оцінюють високий або низький рівень управлінської культури, ступінь її розвитку та ефективність.

Управлінська та організаційна культура мають багато спільного як з точки зору визначення даних термінів, так і з позицій аналізу їх елементів. Це пов'язано з тим, що організаційна культура є об'єктом управління та організації. У той же час організаційну культуру не можна в повному розумінні вважати елементом управлінської культури [2]. Дані феномени мають поле перетину смислів поряд зі специфічною сферою, властивої кожному з них.

До основних елементів управлінської культури відносяться:

- управлінські знання, вміння і навички, а також відповідна самооцінка керівника, вміння керувати настроєм, емоціями. Наприклад, одним з найважливіших критеріїв при відборі кандидатів на керівну посаду є досвід роботи в подібній сфері, витримка, здатність спокійно реагувати на провокації;

- етика і етикет керівника. Етику керівника ми пов'язуємо з тим, наскільки шанобливо він відноситься до особистості працівника, чи виконує дані їм обіцянки та ін.;

- суспільні відносини, перш за все, управлінські та організаційні, в яких матеріалізуються норми, цінності суспільства та організації і які в процесі соціалізації особистості стають надбанням культури кожного. Наприклад, управлінська культура в закладі дошкільної освіти може виражатися в тому, яким чином декларуються стандарти діяльності педагогів, чи існує взаємооцінка в діяльності співробітників, чи має місце система стягнень тих працівників, які не виконують встановлені вимоги, та ін.;

- організація робочого місця керівника і співробітників;

- ступінь прийняття цінностей організації, встановлених суспільством культурних норм і ін. Не випадково стверджується, що політична, правова, загальна культура є видами управлінської культури.

Проаналізувавши основні компоненти управлінської культури, можна зробити висновок, що управлінська культура – це інтегративне комплексне поняття, що включає в себе систему ділових, професійних і особистісних якостей керівника, які виявляються важливими для успішної реалізації адміністративних і соціально-психологічних функцій управління, а також комплекс заходів управлінського впливу, спрямованих на формування розвинутої організаційної культури організації [3].

Нині управлінська культура набуває нового статусу: перестаючи бути лише теоретичним поняттям, вона стає реальною управлінською поведінкою, діями людей, способом спілкування, які матеріалізуються в інтелектуальних, організаційних, інформаційних, управлінських технологіях і продуктах.

Література

1. Робінс, Стефан П., Де Ченцо Девід А. Основи менеджменту / Пер. з англ. А. Олійник та ін. – К. : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 671 с.

2. Крушельницька О. В., Мельничук Д. П. Управління персоналом : Навчальний посібник. – К. : «Кондор», 2003. – 296 с.

3. Бойко. І. І. Професійна компетентність керівника закладу освіти як складова його професійної культури. – К., 2008. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/peddysk/.pdf

УДК 316.422:658

ЖУКОВ І. С., КУШНІР І. І.,
Мукачівський державний університет

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІТЧИЗНЯНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ НА ОСНОВІ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ

В Україні підвищення ефективності функціонування організацій значно залежить від тісно пов'язаних двох елементів – інноваційності самої організації та створених державою умов для її активізації. Така взаємодія забезпечить результативність організації, й обґрунтовує підвищений інтерес до даної теми організацій, урядовців і науковців. Досягти ефективності інноваційної діяльності в управлінні організацією важко без переймання зарубіжного досвіду.

Традиційно інноваційна діяльність організацій базується на науково-технічній базі, яка повинна включати дослідження та виробництво продукції (товарів і послуг), що в тій чи іншій мірі відображає, з одного боку, орієнтацію інноваційної продукції на потреби ринку, а з іншого – впливу факторів ринкового середовища на управління організацією у стратегічній перспективі.

Такий метод управління інноваційною діяльністю перші впровадили в Японії в відомих машинобудівних фірмах. При цьому центральні підрозділи, які займаються інноваційним розвитком здійснюють і координацію цієї діяльності, що проводиться в інших службах і відділах організації. Однак, є американські та японські організації завдання щодо інновацій ставлять перед інженерними підрозділами, а в інших відділах цим займаються технічні служби у взаємодії з іншими відділеннями [1, с. 57].

Досліджуючи зарубіжну практику системи управління інноваційною діяльністю організацій відмітимо про переважання інтегрованого методу, коли підрозділи, які наділені функціями формування, реалізації й управління інноваціями, розподіляють певні функції та завдання через внутрішні канали взаємодії та систему моніторингу і координації по різних відділах і підрозділах організації [2]. Така інтегрована система сприяє підвищенню ефективності інноваційної діяльності в управлінні організацією, зокрема в галузі освіти.

В управлінні інноваційною діяльністю сучасних організацій сфери послуг в Україні присутні деякі особливості:

- зменшення витрат на інновації в більшості підрозділів організації;
- відставання вітчизняних організацій від світового рівня у показнику науково-технічного прогресу;
- недостатнє забезпечення ресурсами науково-дослідницьких груп, колективів, інститутів;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>